



APROBAT
proces-verbal al ședinței Senatului
USMF „Nicolae Testemițanu”,
nr. 3/11 din 25.03.2026

**REGULAMENTUL
privind utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale
în IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova**

I. DISPOZIȚII GENERALE

1.1. Prezentul Regulament instituțional stabilește principiile, regulile, limitele și măsurile instituționale aplicabile utilizării inteligenței artificiale în activitățile universitare ale IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova (în continuare – Universitate).

1.2. Prezentul Regulament se aplică în toate activitățile universitare relevante, inclusiv:

- a) activități didactice;
- b) activități de învățare și evaluare;
- c) activități științifice și de cercetare;
- d) activități editoriale și de publicare;
- e) activități administrative și manageriale;
- f) activități de raportare, comunicare și analiză de date;
- g) alte activități desfășurate în numele Universității.

1.3. Prezentul Regulament se aplică:

- a) studenților, masteranzilor;
- b) studenților-doctoranzi și postdoctoranzilor;
- c) cadrelor didactice și științifico-didactice, cercetătorilor;
- d) personalului administrativ și tehnic;
- e) altor persoane care utilizează sisteme AI în numele Universității.

1.4. În cadrul Universității, utilizarea inteligenței artificiale este admisă ca instrument de sprijin pentru activitățile universitare, cu respectarea legislației în vigoare, a actelor interne ale Universității, a integrității academice și a controlului uman semnificativ.

1.5. Prezentul Regulament se aplică în corelație cu Regulamentul de organizare și desfășurare a activității Centrului Antiplagiat și Inteligență Artificială precum și cu alte acte interne subsecvente aferente domeniilor de competență și activităților complementare ale Centrului.

II. TEMEIURI DE ELABORARE ȘI REPERE INTERNAȚIONALE

2.1. Prezentul Regulament este elaborat în concordanță cu:

- a) Recomandarea UNESCO privind etica inteligenței artificiale;
- b) Ghidul UNESCO privind utilizarea inteligenței artificiale generative în educație și cercetare;
- c) Recomandarea OECD privind inteligența artificială și Principiile OECD privind AI;
- d) Ghidul Comisiei Europene/ERA Forum privind utilizarea responsabilă a AI generative în cercetare;



- e) Convenția-cadru a Consiliului Europei privind inteligența artificială, drepturile omului, democrația și statul de drept;
- f) Recomandările ICMJE și orientările COPE privind utilizarea AI în publicarea științifică și procesele editoriale. UNESCO tratează expres domeniile educației și științei, OECD promovează AI trustworthy și orientată spre valori democratice, iar Consiliul Europei cere măsuri privind transparența, oversight, accountability, egalitatea și protecția datelor.

2.2. Prezentul Regulament are caracter instituțional și urmărește alinierea Universității la bunele practici internaționale relevante pentru mediul universitar și de cercetare, fără a substitui legislația națională aplicabilă.

III. SCOP ȘI OBIECTIVE

3.1. Scopul prezentului Regulament este asigurarea utilizării legale, etice, transparente, sigure și responsabile a sistemelor AI în cadrul Universității.

3.2. Obiectivele prezentului Regulament sunt:

- a) protejarea integrității academice și științifice;
- b) protejarea demnității umane, autonomiei și drepturilor fundamentale;
- c) menținerea responsabilității umane finale pentru orice conținut, analiză, decizie sau produs academic ori științific;
- d) prevenirea utilizării înșelătoare, abuzive sau neconforme a AI;
- e) protejarea datelor, confidențialității și proprietății intelectuale;
- f) dezvoltarea competențelor instituționale de utilizare responsabilă a AI;
- g) asigurarea coerenței între activitatea Centrului și practicile universitare privind AI.

IV. TERMENI ȘI DEFINIȚII

4.1. În sensul prezentului Regulament:

- a) **inteligență artificială** – sistem capabil să genereze predicții, recomandări, clasificări, conținut sau alte rezultate care influențează activități ori decizii; definiția este compatibilă cu abordările OECD și europene.
- b) **inteligență artificială generativă** – categorie de sisteme AI capabile să genereze sau să transforme text, imagini, audio, video, cod, tabele, rezumate, sinteze sau alte forme de conținut.
- c) **utilizare responsabilă a AI** – utilizare compatibilă cu legea, etica, actele interne ale Universității, protecția datelor, protecția proprietății intelectuale și controlul uman semnificativ;
- d) **control uman semnificativ** – verificarea, validarea, supravegherea și asumarea de către o persoană competentă a rezultatului obținut cu ajutorul AI;
- e) **conținut generat de AI** – conținut produs integral sau parțial prin utilizarea unui sistem AI;
- f) **declarație privind utilizarea AI** – mențiune explicită prin care autorul sau utilizatorul indică dacă și în ce mod a utilizat AI în elaborarea, analiza, redactarea, prelucrarea ori prezentarea conținutului.

V. PRINCIPII DE BAZĂ



5.1. Utilizarea AI în cadrul Universității se întemeiază pe următoarele principii:

- a) legalitate;
- b) respectarea demnității umane și a autonomiei individuale;
- c) responsabilitate umană finală;
- d) integritate academică și științifică;
- e) transparență adecvată;
- f) echitate și nediscriminare;
- g) protecția datelor și a confidențialității;
- h) protecția proprietății intelectuale;
- i) proporționalitate și abordare bazată pe risc;
- j) verificare critică și prudență metodologică.

5.2. Aceste principii corespund instrumentelor UNESCO, OECD și Consiliului Europei, care pun accent pe drepturile omului, fairness, transparency, human oversight, accountability și data protection.

VI. REGULI GENERALE DE UTILIZARE

6.1. În cadrul Universității, utilizarea AI este permisă numai dacă:

- a) nu substituie răspunderea umană;
- b) nu compromite autenticitatea contribuției intelectuale;
- c) nu încalcă normele privind integritatea academică;
- d) nu conduce la fabricarea, falsificarea sau manipularea datelor, concluziilor, referințelor sau autoratului;
- e) permite verificarea critică a rezultatului final;
- f) respectă normele privind confidențialitatea și protecția datelor.

6.2. Orice persoană care utilizează AI în cadrul activităților universitare este obligată să verifice exactitatea, completitudinea, relevanța și conformitatea etică a rezultatului obținut.

6.3. Rezultatele generate de AI nu pot fi preluate automat ca adevărate, complete sau corecte. ICMJE arată expres că ieșirile AI pot fi incorecte, incomplete sau părtinitoare și trebuie revizuite atent de persoane responsabile.

VII. UTILIZAREA AI ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

7.1. În activitatea didactică, AI poate fi utilizată, după caz, pentru:

- a) explicarea și ilustrarea conceptelor;
- b) generarea de exemple, exerciții și variante de lucru;
- c) traducere preliminară și adaptare lingvistică;
- d) structurarea materialelor didactice;
- e) sprijinirea învățării individualizate.

7.2. Cadrele didactice sunt obligate:

- a) să mențină controlul pedagogic asupra materialelor și procesului de predare;
- b) să verifice exactitatea și adecvarea conținutului generat sau asistat de AI;
- c) să nu utilizeze AI într-un mod care afectează evaluarea autentică a studentului;
- d) să nu expună datele personale sau informațiile confidențiale ale studenților în sisteme AI neautorizate.

7.3. Studenții pot utiliza AI numai în limitele stabilite de titularul disciplinei, de



regulamentele interne și de natura sarcinii academice.

7.4. UNESCO recomandă ca utilizarea GenAI în educație să fie însoțită de reguli clare, alfabetizare AI, protecția drepturilor cursanților și supraveghere umană.

VIII. UTILIZAREA AI ÎN EVALUARE ȘI EXAMINARE

8.1. AI nu poate înlocui decizia academică a evaluatorului.

8.2. Este interzisă utilizarea AI ca unic temei pentru:

- a) notare;
- b) promovare sau respingere;
- c) constatarea fraudei academice;
- d) aplicarea sancțiunilor.

8.3. AI poate fi utilizată numai ca instrument auxiliar, sub control uman, pentru:

- a) elaborarea unor itemi sau variante de evaluare;
- b) verificări tehnice preliminare;
- c) analiză administrativă sau statistică a unor rezultate.

8.4. În utilizarea AI pentru evaluare se va respecta principiul controlului uman și al proporționalității, în concordanță cu standardele UNESCO și Consiliului Europei privind transparența, oversight și accountability în contexte sensibile.

IX. UTILIZAREA AI ÎN CERCETARE

9.1. În cercetare, AI poate fi utilizată, în condiții de prudență și verificare, pentru:

- a) explorare bibliografică preliminară;
- b) organizare, clasificare și sinteză orientativă a informației;
- c) prelucrare tehnică a datelor;
- d) analiză asistată, în limitele metodologiei asumate;
- e) redactare tehnică limitată, corectură lingvistică și structurare.

9.2. În cercetare, este interzisă utilizarea AI pentru:

- a) fabricarea sau falsificarea datelor;
- b) simularea unor rezultate inexistente;
- c) generarea de referințe bibliografice fictive sau neverificate;
- d) interpretarea automată neasumată a rezultatelor;
- e) disimularea plagiatului sau a parafrazării frauduloase.

9.3. Cercetătorul rămâne exclusiv responsabil pentru:

- a) alegerea metodologiei;
- b) selecția și integritatea datelor;
- c) interpretarea rezultatelor;
- d) concluziile formulate;
- e) conformitatea etică și juridică a activității de cercetare.

9.4. Ghidul Comisiei Europene/ERA Forum privind utilizarea responsabilă a GenAI în cercetare recomandă verificarea critică a ieșirilor, prudență privind datele sensibile sau nepublicate, transparență și menținerea responsabilității umane pe întregul parcurs al cercetării.



X. UTILIZAREA AI ÎN REDACTAREA ȘI PUBLICAREA ȘTIINȚIFICĂ

10.1. În redactarea științifică, AI poate fi utilizată pentru:

- a) corectură lingvistică și stilistică;
- b) traducere preliminară;
- c) structurare și reformulare limitată;
- d) suport tehnic pentru tabele, rezumate și organizarea textului.

10.2. Autorii rămân integral responsabili pentru:

- a) conținutul textului;
- b) exactitatea faptelor;
- c) autenticitatea datelor;
- d) corectitudinea citărilor și referințelor;
- e) absența plagiatului, inclusiv în text și imagini generate cu ajutorul AI.

10.3. AI nu poate fi indicată ca autor sau coautor. ICMJE și COPE precizează expres că instrumentele AI nu îndeplinesc condițiile de autorat și nu pot prelua răspunderea pentru un manuscris.

10.4. Universitatea solicită declararea utilizării AI în manuscrise, rapoarte și alte materiale științifice în cazurile prevăzute de regulamentele și procedurile interne sau de cerințele editoriale aplicabile.

XI. UTILIZAREA AI ÎN PEER REVIEW ȘI ACTIVITATEA EDITORIALĂ

11.1. În activitatea editorială și de peer review, utilizarea AI este permisă numai în condițiile stabilite de redacție și de politica editorială aplicabilă.

11.2. Este interzisă introducerea în sisteme AI externe neautorizate a:

- a) manuscriselor confidențiale;
- b) rapoartelor de recenzie;
- c) datelor nepublicate;
- d) altor materiale supuse obligațiilor de confidențialitate.

11.3. Review-erii, editorii și membrii colegiilor de redacție rămân responsabili pentru orice evaluare realizată cu sprijinul AI.

11.4. COPE și ICMJE atrag atenția asupra confidențialității materialelor, asupra răspunderii umane și asupra limitelor utilizării AI în peer review și publicare.

XII. DATE, CONFIDENȚIALITATE ȘI PROPRIETATE INTELECTUALĂ

12.1. Este interzisă introducerea în sisteme AI externe neautorizate a:

- a) datelor personale sensibile;
- b) datelor medicale identificabile;
- c) datelor primare de cercetare nepublicate;
- d) manuscriselor confidențiale;
- e) materialelor aflate sub embargo sau sub obligații contractuale de confidențialitate;
- f) altor informații protejate de lege sau de actele interne ale Universității.

12.2. Orice utilizare a AI trebuie să respecte normele privind:

- a) protecția datelor cu caracter personal;



- b) secretul de serviciu;
- c) confidențialitatea cercetării;
- d) drepturile de autor și drepturile conexe;
- e) proprietatea intelectuală instituțională.

12.3. Ghidul Comisiei Europene pentru cercetare avertizează explicit asupra riscului de introducere a datelor sensibile, nepublicate sau confidențiale în sisteme GenAI, iar UNESCO cere protejarea confidențialității și a drepturilor persoanelor afectate.

XIII. CLASIFICAREA UTILIZĂRILOR AI

13.1. Utilizări permise, cu verificare umană:

- a) corectură lingvistică;
- b) traducere preliminară;
- c) structurare de idei;
- d) suport tehnic pentru redactare, cod, tabele și vizualizare;
- e) sinteză preliminară a informației.

13.2. **Utilizări limitate**, admise numai în condiții suplimentare de transparență, control și justificare:

- a) generarea de pasaje ample de text academic;
- b) interpretarea asistată a datelor;
- c) generarea sau modificarea imaginilor și figurilor cu semnificație științifică;
- d) utilizarea AI în evaluare internă, raportare sau analiză managerială.

13.3. **Utilizări interzise**:

- a) plagiat și parafrizare frauduloasă asistată de AI;
- b) fabricare sau falsificare de date, rezultate, imagini sau referințe;
- c) ascunderea deliberată a utilizării AI atunci când declararea este obligatorie;
- d) utilizarea AI pentru a induce în eroare evaluatori, editori, finanțatori sau autorități;
- e) folosirea AI ca autor, evaluator autonom sau factor decizional final.

XIV. TRANSPARENȚĂ ȘI DECLARARE

14.1. Autorii, cercetătorii, cadrele didactice și alte persoane relevante sunt obligați să declare utilizarea AI atunci când:

- a) regulamentele interne o prevăd;
- b) politica editorială sau cerințele finanțatorului o solicită;
- c) utilizarea AI a avut o contribuție relevantă la conținutul final;
- d) natura activității impune transparență suplimentară.

14.2. Declarația privind utilizarea AI trebuie să indice, după caz:

- a) instrumentul sau categoria de instrument utilizată;
- b) scopul utilizării;
- c) natura operațiunilor realizate;
- d) nivelul revizuirii și verificării umane.

14.3. Lipsa declarației, atunci când aceasta era obligatorie, poate constitui abatere de la normele instituționale.



XV. FORMARE, ALFABETIZARE AI ȘI SPRIJIN INSTITUȚIONAL

15.1. Universitatea promovează și asigură măsuri de instruire și dezvoltare a competențelor de utilizare responsabilă a AI pentru personalul academic, științific și administrativ, precum și pentru studenți și alte categorii relevante de beneficiari.

15.2. Activitățile de instruire trebuie să acopere cel puțin:

- a) funcționalitățile și limitele AI;
- b) riscurile de halucinații, bias și erori;
- c) regulile privind datele, confidențialitatea și proprietatea intelectuală;
- d) integritatea academică și plagiatul;
- e) transparența și declararea utilizării AI;
- f) reguli specifice pentru cercetare, publicare și evaluare.

15.3. UNESCO și Comisia Europeană subliniază că alfabetizarea AI și dezvoltarea capacităților instituționale sunt condiții esențiale pentru o utilizare responsabilă a AI în educație și **cercetare**.

XVI. IMPLEMENTARE, MONITORIZARE ȘI CONFORMITATE

16.1. Centrul Antiplagiat și Inteligență Artificială coordonează implementarea prezentului Regulament, în cooperare cu structurile relevante ale Universității.

16.2. În aplicarea prezentului Regulament, Centrul:

- a) elaborează proceduri, ghiduri, formulare și modele de declarații subsecvente;
- b) monitorizează practicile instituționale privind utilizarea AI;
- c) organizează activități de informare și instruire;
- d) formulează recomandări și măsuri de îmbunătățire;
- e) centralizează neconformitățile și sesizările relevante.

16.3. Aceste atribuții sunt în concordanță cu regulamentul de organizare și funcționare a Centrului Antiplagiat și Inteligență Artificială, care prevede expres că Centrul elaborează și actualizează cadrul instituțional privind utilizarea responsabilă a AI, formulează recomandări, stabilește cerințe privind protecția datelor și monitorizează riscurile asociate utilizării AI.

XVII. MĂSURI ÎN CAZ DE UTILIZARE NECONFORMĂ

17.1. Utilizarea AI cu încălcarea prezentului Regulament poate atrage, după caz:

- a) solicitarea de clarificări sau declarații suplimentare;
- b) obligarea la revizuirea sau retragerea materialului;
- c) reverificarea documentului;
- d) sesizarea structurilor competente;
- e) aplicarea măsurilor prevăzute de regulamentele instituționale și de lege.

17.2. În cazurile privind fraude academice, plagiat, falsificare de date, încălcări grave ale confidențialității sau abateri în publicarea științifică, se aplică procedurile speciale instituționale și normele relevante de etică și integritate.



XVIII. DISPOZIȚII FINALE

18.1. Prezentul Regulament se aplică în corelație cu regulamentele, procedurile, instrucțiunile și alte acte interne subsecvente aferente domeniilor de competență și activităților complementare ale Centrului.

18.2. Prezentul Regulament se revizuieste periodic, în funcție de evoluțiile tehnologice, normative și instituționale.

18.3. În interpretarea și aplicarea prezentului Regulament, Universitatea va avea în vedere, cu titlu de repere internaționale, Recomandarea UNESCO privind etica AI, Ghidul UNESCO privind GenAI în educație și cercetare, Recomandarea OECD privind AI, ghidurile Comisiei Europene pentru cercetare, Convenția-cadru a Consiliului Europei, standardele ICMJE și orientările COPE.

Coordonat:

Prorector pentru activitatea
de cercetare și inovare

Chihai Jana

Șefă Departament Didactic
și Management Academic

Stratulat Silvia

Directoare Școala doctorală în
domeniul Științe medicale

Tagadiuc Olga

Șef Centr Antiplagiat și
Inteligență Artificială

Ianoș Corețchi

Șefă Departament Juridic
și Resurse Umane

Tatiana Novac